

Skanska laittaa kivivillan kiertämään

Rakennusliikkeillä kivivillan kierrättäminen on ollut aiemmin ongelma. Ei ole enää, sillä nyt sille on luotu Parocilla tehokas kierrätyskonsepti. Skanskakin on lähtenyt siihen mukaan.

Helsingin Kalasataman kupeeseen nousevan Kaupunkiympäristötalon kauniit holvikaaret näkyvät kauas. Työmaa on yksi kymmenistä Skanskan työmaista pääkaupunkiseudulla.

Skanskan tavoitteena on, että sen toiminta on hiilineutraalia vuoteen 2045 mennessä. Työmaiden osalta tavoitteeseen voidaan vaikuttaa muun muassa koneiden käytöllä ja polttoainevalinnoilla, lämmitystarpeen optimoinnilla ja jätteiden kierrätyksellä. Uuden jätedirektiivin myötä nousevat kaatopaikkajätteen maksut ovat myös kannustin kierrätyksen tehostamiselle.

”Skanskalla on rakennusyrityksistä tämän hetkisiin kierrätysmahdollisuuksiin nähden korkea kierrätysaste, ja he ovat tehneet asian eteen töitä jo kymmenen vuotta”, sanoo Skanska-asiakkuutta hoitava L&T:n asiakkuuspäällikkö **Jari Heino**.

”Kierrätyksen onnistuminen vaatii, että työmaalla on selkeät asentajaryhmäkohtaiset ohjeet sekä eri jakeita varten merkityt astiat lähellä. Kun lajittelusta huolehditaan, myös työturvallisuus paranee, kun paikat ovat siistit.”

Villan määrä jätteiden kokonaisuudessa on kohtuullisen vähäinen, ja pienien materiaalivirtojen kierrättäminen on aina haasteellisempaa.

”Mutta nyt, kun mukana on meidän ja Skanskan lisäksi kivivillan tuottaja Paroc sekä jatkojalostuksesta vastaava Eko-Expert, homma on saanut ihan uusia kierroksia”, sanoo rakennusalan kierrätysasioita lähes 17 vuotta kehittänyt Heino.

Muutos villapala kerrallaan

Skanskan työmailla käytetään vuosittain tuhansia kuutioita kivivillaa, ja leikkuuhukkaa syntyy väistämättä kymmeniä kuutioita joka kuukausi. Sen kierrätys säästää sekä euroja että ympäristöä.

”Kun Paroc otti yhteyttä vuosi sitten, näimme heti, että tämä on erinomaisen hyvä idea”, sanoo Skanskan tuoteryhmäpäällikkö **Tiina Reynish**.

”Tämä on myös työntekijöille asenteen muokkaamista vihreämpään ajatteluun. Pienetkin muutokset toimintatavoissa saavat aikaan isomman muutoksen, jolla pääsemme kierrätystavoitteisiimme. Kun mukaan saatiin myös L&T ja voitiin varmistua kierrätysprosessin toimivuudesta, päätös oli helppo tehdä.”

Kivivillan kierrätystä on lähdetty kokeilemaan Skanskan muutamilla pääkaupunkiseudun työmailla. Kun uusille työmaille tehdään jätehuoltosuunnitelma, otetaan jatkossa villankeräys aina huomioon.

Kivivillan keräys nostaa kierrätysastetta

Varsinkin pääkaupunkiseudun työmailla on tilaa rajallisesti, ja siksi jätehuolto vaatii huolellista suunnittelua. Villankeräysastioille on kuitenkin löytynyt tilaa.

”Tontit ovat ahtaita, mutta hyvin astiat on saatu mahtumaan. Itse työntekoon yksi lajiteltava lisäjäe ei sinänsä vaikuta, koska jäte lajitellaan heti syntypisteellä, työn ohessa”, sanoo Skanskan logistiikan aluevastaava **Iiris Kuru** Kaupunkiympäristötalon työmaalla.

”Ympäristöarvot ovat meille tärkeitä, ja haluamme olla alan ykkönen. Alalla on herätty siihen, miten iso vaikutus lajittelulla on jätehuollon kokonaiskustannuksien pienentämiseen.”

Kurun mukaan villankierrätys on helppo tapa nostaa työmaan kierrätysastetta. Pilottihankkeessa yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on ollut sujuvaa.

”L&T:ltä on saatu hyvin tukea, heilläkin on kova tahto kehittyä ja viedä hanketta eteenpäin.”

Kivivillan, kuten minkä tahansa jätteen kierrättämisessä tärkeintä on asenne. Ne ovat muuttuneet ajoista, jolloin rakennustyömailla oli sekajätelava ja seurana korkeintaan toinen lava puujätteelle.

”Kun pidin 15 vuotta sitten ensimmäistä lajitteluinfoa, vanhan liiton kundit sanoivat, että ’me ei tultu tänne siivoamaan’. Nyt tilanne on ihan erilainen. Samalla tavalla kuin suojavälineet, oikeaoppinen kierrätys pitää olla firman ainoa ja oikea tapa toimia, jota kaikki noudattavat”, L&T:n Jari Heino sanoo.

Leikkuuhukasta puhtaaksi puhallusvillaksi

Teollisuusalueella Helsinki-Vantaan lentokentän takana jyrää isojen rekkojen liikenne, mutta Eko-Expertin tontille kaartaa hieman kevyempi L&T:n kuorma-auto. Sen kontista puretaan rakennustyömaalta tulevia kivivillan keräysastioita.

Villa jatkaa pyöräkuormaajan kauhassa puristimeen, johon mahtuu villaa tiukasti pakattuna viitisen tonnia. Kaikki se on puhallusvillan raaka-ainetta.

”Olemme itse kehittäneet menetelmän puhallusvillan tuotantoon ja olemme alan ainoa toimija Suomessa”, kertoo toimitusjohtaja **Ilari Hirvensalo**.

Eko-Expert kerää kivivillaa rakennusteollisuudesta ja työmailta. Sillä on kiinteä linjasto Pöytyällä, kohta myös Vantaalla sekä Oulussa. Lisäksi yritys pystyttää tarpeen mukaan kontteihin perustuvia pop up -pisteitä. Kerätty villa kuidutetaan laitteessa, joka repii ja möyhentää villan tietokoneohjatussa prosessissa juuri oikean laatuiseksi puhallusvillaksi.

”Vantaalla käsitellään villaa noin 1 500 tonnia vuodessa, Pöytyällä 4 000 tonnia. Sinänsä työmailta tulevat määrät ovat vielä toistaiseksi suhteellisen pieniä, mutta kaikki on pois sieltä sekajätepenkasta”, Hirvensalo sanoo.

Tehokkaimmillaan jalostus leikkuujätteestä puhtaaksi puhallusvillaksi voidaan tehdä työmaalla. Laitteisto viedään rakennustyömaan pihalle, villajäte kerätään ja kuidutetaan sekä puhalletaan talon ullakolle.

Energiatehokas prosessi

Eko-Expertillä on pitkä kokemus kivivillan ja puhallusvillan parissa. 30-vuotiaalla yrityksellä on pari tuhatta kohdetta ja asiakkaina niin yksityisiä ihmisiä, rakennusliikkeitä kuin laiva- ja muuta teollisuutta.

”Missä villaa käytetään, me olemme aina paikalla.”

Hirvensalon mukaan paine keräämisen tehostamiseen tulee kaikkialta yhteiskunnasta, ja hyvä niin.

”Kaikki haluavat kierrätystä, me haluamme puhdasta raaka-ainetta. Aiemmin haasteena on ollut logistiikka, mutta nyt aika on kypsä uudelle askeleelle.”

Kivivillan kierrätys on Euroopan laajuinen haaste, mutta Suomessa asiassa ollaan pidemmällä kuin missään muualla.

”Muuallakin sitä kerätään, mutta sitä myös kuljetetaan melkoisia matkoja kevein kuormin, eli prosessi ei ole kovin tehokas tai hiilivapaa.”

Kierrätysraaka-aineesta valmistettu puhallusvilla on energiatehokas tuote: sen valmistus vaatii energiaa vain noin 50 kilowattituntia per tonni.

”Meillä on tavoitteena, että vuoden 2020 aikana keräys, tuotanto ja asennusketjumme olisi hiilineutraali, kun hyvitämme hiilijalanjälkemme.”

INFO

Kivivillan kierrättämisen hyödyt

- Yritysten jätekulut laskevat, kun sekajätteen määrä vähenee.
- Yritysten on helpompi päästä vastuullisuustavoitteisiinsa ja saada mainehyötyjä.
- Kierrätysaste nousee – tavoite 70 %.
- Puhallusvillan valmistukseen saadaan puhdasta raaka-ainetta. Kivivilla voidaan kierrättää sataprosenttisesti.
- www.paroc.fi/rewool